



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quomodo relictā superbia humilitatem descendendum sit. cap.xxiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

coruas, melius fuerat non humiliari. Quoties tibi correpti elata cogitatio, quod quasi humilitatis culmen occupaueris, considera vbinam, vnde descenderit Dominus tuus, & tunc desines te ipsum admirari, & laudare: imò te, & tua omnia ridere cogaris, cum ex collatione dominicæ humilitatis nihil te omnino profecisse cognoueris, de virorem te semper existimās. Nam reuera omnia, quæ agimus nos, ac, si debitum Deo tenemur exoluere, qui nos ex nihilo condidit, & esse, qui ante nō fuimus, fecit: qui postmodum proprio nos, ac pretiosissimo redemit sanguine, tantumque se deiciat nostri gratia, quantum nemo pro filiis charissimis faceret: qui de summa cæli arce, ac paternis sinibus ad nostra infima descendit; qui sanguinem effudit suum, cui nos iuris esse vult. Si igitur mille haberemus animos, easq; pro illo poneremus omnes, putāsne dignum obsequium illius charitati retribuere possemus? Minimè id quidem. Cur quæso? Quia cum ille nihil deberet nobis, hoc fecit ex gratia: nos autem ex hoc illi debitores sumus. Idcirco si ipsius gratia humiliari renuimus, pressus nos, & clades, potentiorumque metus vel inuitos humiliabunt.

Cum obrepit elata cogitatio quid faciendum

Quomodo relicta superbia ad humilitatem descendendum sit.

CAP. XXIII.

D Verò Basilius in oratione sua de humilitate habita: Quonam, inquit, pacto ad salutarem hanc animi humilitatem pernicioſa superbiæ datione relicta descendemus? Si perpetuo studiū modestiæ exerceamus, nec quicquam contempnamus, tantum à quo nihil simus laſi. Vitæ namque studiis, & exercitiis assimulatur anima; & qualia facit, talis etiam formatur, & iisdem configuratur. Sit tibi & ornatus, & indumentum, & incessus, & cathedra, & certa, ac tranquilla alimonia, & lectus paratus, & domus, & varia domestica, quorum omnium vsus sit ad frugalitatem, & sermo, & cantus, & proximi conuictus, & hæc ad mediocritatem magis, quàm ad fastum. Vide ne in sermone arrogantiam vsurpes sophisticam, neque in cantu ad voluptatem accommodatæ voces superiores

Fff habeant,

habeant, neque dictionem ostentent superbam, ac gruem. Sed in omnibus splendori, ac magnificentia detrahas, comis erga amicum, mansuetus erga domesticum, patiens erga temerarios, humanus erga humiles, patronus afflictis, inuisens in dolore confictis, summa neminem contemnens, iuavis in appellatione, alacer in responsione, dexter, & expositus virtutibus, neque tua ipsius celebrans encomia, neque alios, qui hoc faciant, subornans, neque inhonestam de personis famam admittens, & virtutes tuas ac prerogativas quantum fieri potest, obtegens, peccatorum reprehensio te ipsum accusans, nec expectans, vt ab aliis reprehendare: vt idem facias quod iustus, qui in principio sermonis se ipsum accusat: Et ne tantum studium impendas, vt apud homines gloriosus habeare, quantum impendunt alij, vt glorificentur: Abstulerunt enim qui Christum, mercedem suam. Itaque nolis nocere, apud homines conspicuus esse cupiens. Quidquidem Deus magnus ille spectator est: ille pascit gestas; nam splendide remunerat. Nemo prudens de sua ipsius sapientia, vel aliis prerogatiuis qui gloriabitur, sed obtemperabit parantibus. Antiquus Prophetæ Hieremias, qui dixit: Ne gloriatus in sapientia sua, nec gloriatur robustus in robore suo, nec diues in diuitiis suis.

a Matth. 6.

b Hierem. 9.

Quanam sit
vera gloriatio.
c 1. Corint. 1.

Deus est qui operatur in nobis velle et perficere.

Sed quamnam est vera gloriatio? Dicit Apostolus: Qui gloriatur, in Domino gloriatur. Vbi dixit Christus nobis factus sit à Deo sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio, vt sicut scriptum est, qui gloriatur in Domino gloriatur. Nam ea demum gloria & omnimoda gloriatio est in Deo, quando neque propter suam iustitiam extollitur, sed agnoscit se esse vera destitutum iustitia, verum sola in Christum sanctificatum esse. Deus est, qui operatur in nobis velle, & perficere, pro bona voluntate. Deus est, qui sapientiam suam prædefinitam ad nostram gloriam per spiritum suum reuelat. Deus est, qui in habentibus dat virtutem. Quid igitur te ipsum, dic quas operaris, quasi propria habeas bona, cum gratias pro bono agere debeas largitori? Quid enim habes, quod non

accepteris? Si verò accepisti, quid gloriaris quasi non accepisti? Tibi non innotuit Deus per tuam iustitiam, sed tu Deo per illius bonitatem. Cognoscetes, inquit Apostolus, Deum, imò magis cogniti à Deo. Ne sis iniquus tui ipsius iudex, neque ad gratiam teipsum examina; si boni quicquam habere te putaveris, illud in numerato tenens, eorum sponte oblitus, neque eorum gratia, quæ hodie rectè facis insolescas, eorum, quæ paulò ante, atque olim, malè designasti, veniam tibi ipsi largitus: sed si quando te præsens beneficium nonnihil elatum reddit, ad memoriam revocet, quid olim mali feceris, & cessabit insensata illa animi inflatio. Et si quemquam impræsentialium dequirere videris, ne hoc solum in illo spectes, sed cogita simul, quæ rectè vel feceris olim vel nunc quoque fecerit, & deprehendes sæpenumero talem, si singula investigaveris, nec particulas quasdam duntaxat scrutatus fueris, te esse meliorem. Neque Deus enim hominem particulariter examinat: Nam ego, inquit, & opera & cogitationes ipsorum coniunctim producturus sum.

a Galat. 4,

Si quis beneficio suo extollatur, quid sciendum.

Non tibi cleri gradus ullus animos in altum extollet, humiliet potius. Animi enim in virtute progressus, in humilitate progressus est: contraque in postremo relinqui, & inhonoratum esse, id non aliunde, quam in elatione progignitur. Quanto ad maiores sacerdotij gradus accedere tibi propinquius contigerit, eo animos tuos magis demittito, idque tenitus exemplo filiorum Aaron. Pietatis enim cognitio, humilitatis, & mansuetudinis cognitio est: quado se animo scire subire, Christum est scire imitari. Contra autem fastidio & arrogantia efferri, & insolentius se gerere est diabolo se similem facere. Christum tu imitare, non adversarium Christi, Deum, non aduersarium Dei, Dominum, non seruum fugitivum, clementem, non inclementem, humanum, nõ inhumanum; eos, qui sunt coniuncti nuptialis, non eos qui tenebrarum. Noli in eo properare, ut fratribus præsis, ne alienorum peccatorum onere ceruices aggraues tuas. Magna res est alteri ministrare, cuiusmodique, ut per eam

Gradus seu dignitas in clero potius nos humiliare, quam extollere debet.

Pietatis cognitio, humilitatis et mansuetudinis cognitio est.

Fff ij nobis

nobis ad caeleste regnum ascensus pareat. Si quidem ea virtutum omnium quaedam quasi fagina, quae uina in se praecipua omnia comprehendit, ipsa primò virtutum omnium contentivam humilitatem complexa, quam bonorum sequitur copiosissima, luti quoddam examen. Sunt quidem multi, qui ad honestae vitae genus sese conferunt rarissimi autem ipsius iugum suscipiant. Violentorum tamen regnum caelorum, & violenti rapiunt illud. Verba euangelij sunt. Violentiam appellavit assiduum acrem corporis in laboribus fatigationem, quod magis impulsu, suapte sponte Christi discipuli facerent. Quocirca si tibi in animo est rapere regnum Dei, violentia te dato, ceruices tuas Christi ieritum submitto, eius loris collum tuum arcte circumspice cohibeto: premat illud ceruicem tuam: labore virtutis atterito, te ipsum omnibus subijciendo, patienter assidue decantando, orationibusque, & lachryarum ram dando; difficultates omnes tolerando, sive a daemone, sive ab hominibus adferantur.

In omnibus autem, quae recte sunt, causas cogitantes, fiant Domino assignare animus debet: neque enim esse quicquam existimare, quod suarum virtutum tate assequi possit. Huiusmodi enim animi affectura suapte solet humilitatem in nobis generare. In omnibus operibus tuis humilia te coram Domino. Quia non erit gratum Deo quicquid efficiatur conperbia. Quod autem fit humiliter, acceptum est. Fili prae omnibus humilitati stude, quod est omnium tute sublimius. Cum iustae institutiones non aliter per humilitatem impleantur, & multorum temporum labores per superbiam in nihilum deputentur. Humilis Deo est similis, & in templo peccatoris humilis est. Superbus autem cum sit Deo odibilis, humilis est. Humilis verò, licet in habitu videatur humilis, gloriosus est in virtutibus. Superbus autem licet decorus videatur aspectu, & clarus, sed tamen occultilem eum manifestant opera ipsius. Et per humilitatem, & motus dignoscitur eius superbia; & ex parte

Humilitate omnes virtutes continentur.

a Matth. 11.

b Basl. in tra. de abdic. secul. ver.

Bonarum actionum nostrarum ratio Deo assignanda est.

Humilitas iustissimus est virtutum omnium thesaurus.

Humilis et superbi collatio.

eius publicabitur leuitas ipsius. Cupit semper laudari ab hominibus, & virtutibus, quibus alienus, se prædicare gessit. Non se patitur cuiquam esse subiectum; sed semper primatum cupit, & ad maiorem gradum se conatur immergere. Et quod ex meritis obtinere non potest, ambiendo festinat. Ambulat semper tumens, vt vter vacuus, & inanis. Et sicut nauis absq. gubernatore cum iactatur à fluctibus, ita & is circumfertur inter omnes actus suos. Humilis è cōtrario respuit omnem honorem terrenum, & vltimum se esse iudicat omnibus hominibus, Nam etsi mediocris appareat in vultu, eminens apud Dominum intuetur. Cū consummauerit omnia mandata Domini, nihil se fecisse testatur, & omnes virtutes animæ suæ celare festinat. Sed divulgat Dominus omnia opera ipsius, & profert in medium, & mirificat gesta ipsius, & exaltrabit, & clarum faciet eum, & in tempore precum suarum, quod postulat impetrabit. Et tu fili cū accesseris ad precandum Dominum, prosterne te humiliter & confecta eius, ne postules quicquam quasi ex gratia meritorum tuorum, & si est tibi etiā conscientia boni operis aliqua, cela illum, vt te silente multiplicetur, & restitatur à Deo, & peccata tua citò produc in mediū, & deleat Dominus illa cū confessus fueris ea. Nec velis te iustificare cū ad orandum accesseris, ne sicut Pharisæus ille ex eas condemnatus. In tempore orationis omnem malitiam cordis proijce abs te, & remitte si quid habes aduersus proximum tuum b.

Humilis respuit omnem honorem.

Cū accesserit quis ad precandum Dominum quid faciendū.

a Luc. 18.

b Basil. in admonit. ad fil. spirit.

Quibus modis acquirenda sit humilitas.

CAP. XXIII.

DVerò Bernardus Archiepiscopo Senonēsi scribens, in eo tres has virtutes debere esse demonstrat, castitatem, scilicet, charitatem, & humilitatem: cumque de duabus prioribus egisset, & de humilitate tractare aggrediretur. Iam, inquit, de tribus, quæ superius proposuimus, sola tractanda restat humilitas. Hæc duabus præmissis virtutibus in tantum est necessaria, vt absque ista illæ nec esse virtutes videantur. Nepe vt castitas, seu charitas detur, humilitas

c epist. 42.

Humilitas castitati, et charitati devicorum necessaria.

Fff iij merc.